

Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών

Καλογεράκη Ελένη

Βιβλιοθήκη Γ.Ν.Α «Ο Ευαγγελισμός»

Τσαλαπατάνη Ειρήνη

Βιβλιοθήκη Γ.Ν. Βούλας «Ασκληπιείο»

Ορολογία

- user education
- information literacy
- library education
- bibliographic instruction

Αιτίες εκπαίδευσης χρηστών

- ανάπτυξη των νέων τεχνολογικών μέσων
- εισαγωγή ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης
- ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών
- αυξανόμενος όγκος των πληροφοριών που δημοσιεύονται σε ηλεκτρονική μορφή

Πρότυπο 5 της Medical Library Association

1. Συμμετοχή του βιβλιοθηκονόμου στην εκπαιδευτική ομάδα του νοσοκομείου.
2. Παροχή οδηγιών για την διαμόρφωση στρατηγικών συγγραφής και υλοποίησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
3. Εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση της πληροφοριακής τεχνολογίας και τη διαχείριση των πληροφοριακών πηγών.
4. Παροχή έντυπων και ηλεκτρονικών πηγών για εξατομικευμένη μάθηση.
5. Παροχή ειδικής βιβλιογραφίας για την υποστήριξη εκπαιδευτικών εκδηλώσεων.
6. Παροχή πρόσβασης σε πηγές συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας

1. Η εκπαίδευση είναι αποτελεσματική μακροπρόθεσμα (*Bradley, D., et al, 2002 και Poyner, A., et al, 2004*)
2. Υπάρχει ικανοποίηση των χρηστών από τις αναζητήσεις βιβλιογραφίας από τη βιβλιοθήκη για λογαριασμό τους (*Lyon, E. & Gilbert, S. 1988*)
3. Η εκπαίδευση κρίνεται αποτελεσματική όταν συγκρίνεται με τη μη-εκπαίδευση (*Brettle, A., 2003 και Rosenberg, W.M.C., et al, 1998*).
4. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων εκπαίδευσης διαφέρει αρκετά (*Brettle, A., 2003*).

Σκοπός

Η καταγραφή και η αξιολόγηση:

1. της εκπαίδευσης του νοσοκομειακού και ιατρικού προσωπικού
2. της συμμετοχής της βιβλιοθήκης μέσω του ιατρικού βιβλιοθηκονόμου στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του ιδρύματος που ανήκει.

Μεθοδολογία της έρευνας

- Πληθυσμός της έρευνας ήταν οι νοσοκομειακές βιβλιοθήκες της Ελλάδας και της Κύπρου.
- Στάλθηκαν 44 ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια των μηνών Απριλίου-Μαΐου 2008.
- Απάντησαν οι 27, ποσοστό ανταπόκρισης 61%.

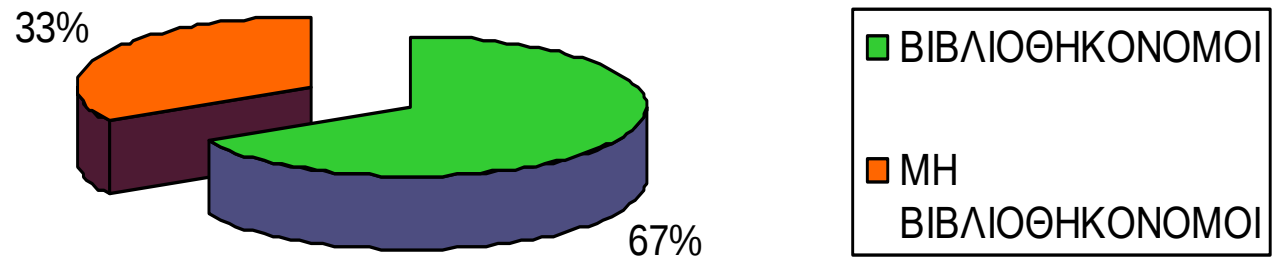

Ερωτηματολόγιο

- **χαρακτηριστικά της νοσοκομειακής βιβλιοθήκης**
- **προγράμματα εκπαίδευσης**
- **απόψεις των βιβλιοθηκονόμων για την αποτελεσματικότητα**
- **συμμετοχή της βιβλιοθήκης στις διαδικασίες εκπαίδευσης**
- **πηγές συνεχιζόμενης εκπαίδευσης**

Προσωπικό

Ποσοστιαία κατανομή βιβλιοθηκονόμων στο σύνολο του δείγματος

Παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο για τους χρήστες

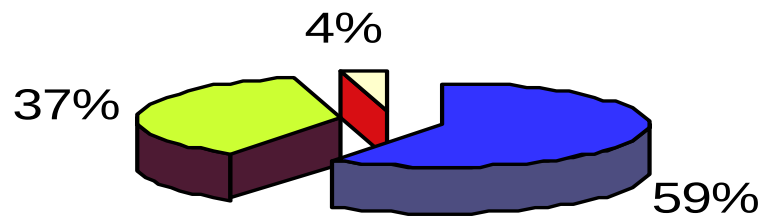
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ						
	Γενικό	Γενικό με παν/κές κλινικές	Παν/κό	Άλλο	Σύνολο	Ποσοστό
Η/Υ χρηστών	28	32	11	10	81	63%
Σύνολο Η/Υ βιβ/κης	47	49	19	13	128	100%

Συμπέρασμα 1^ο

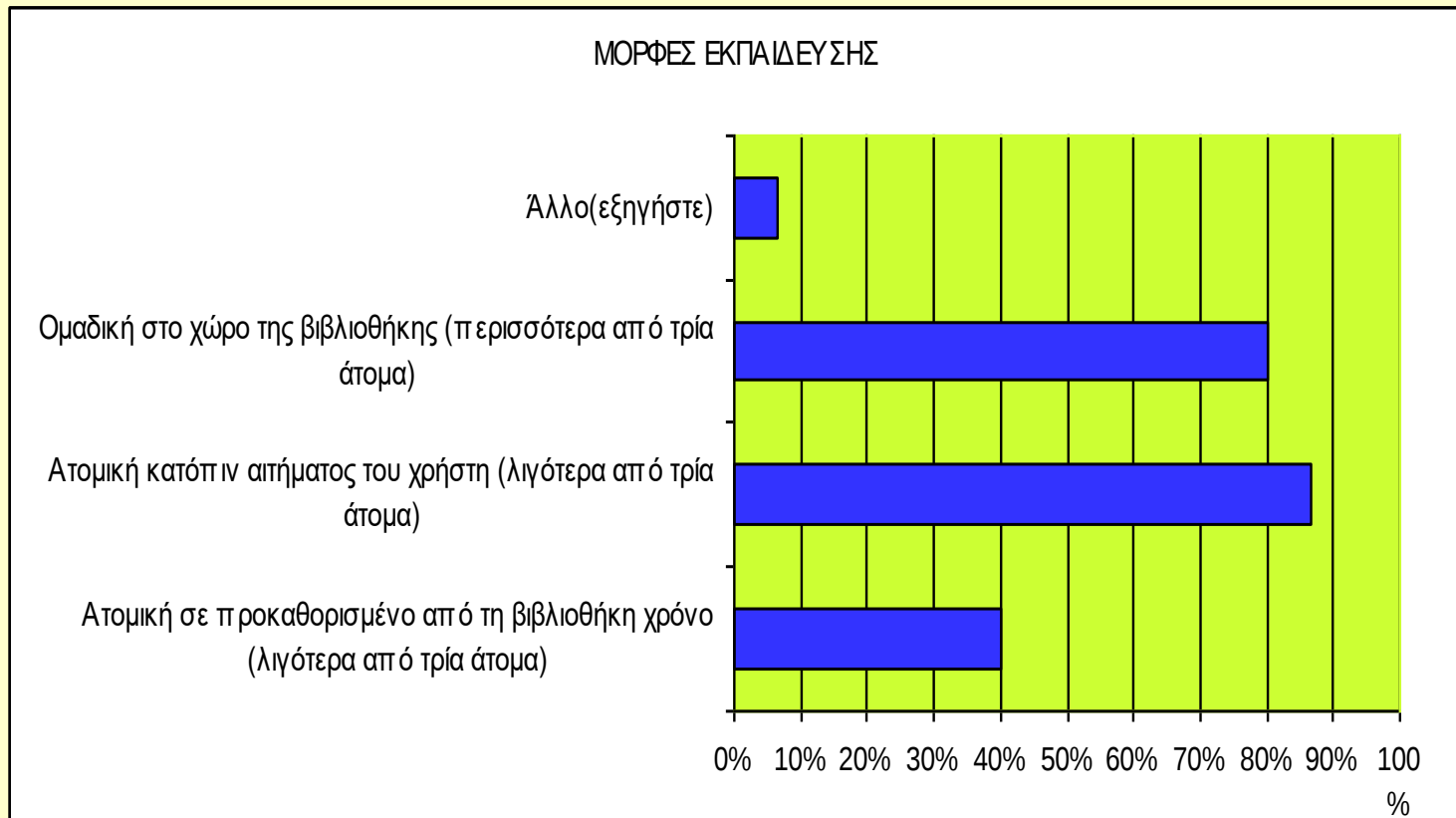
1. Η πλειοψηφία των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών παρέχει άτυπη εκπαίδευση στους χρήστες της κυρίως σε ατομική βάση.
Η εκπαίδευση αυτή κρίνεται αποτελεσματική από τους βιβλιοθηκονόμους.

Εκπαίδευση χρηστών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΡΗΣΤΩΝ

Μορφές εκπαίδευσης

Μέθοδοι Εκπαίδευσης

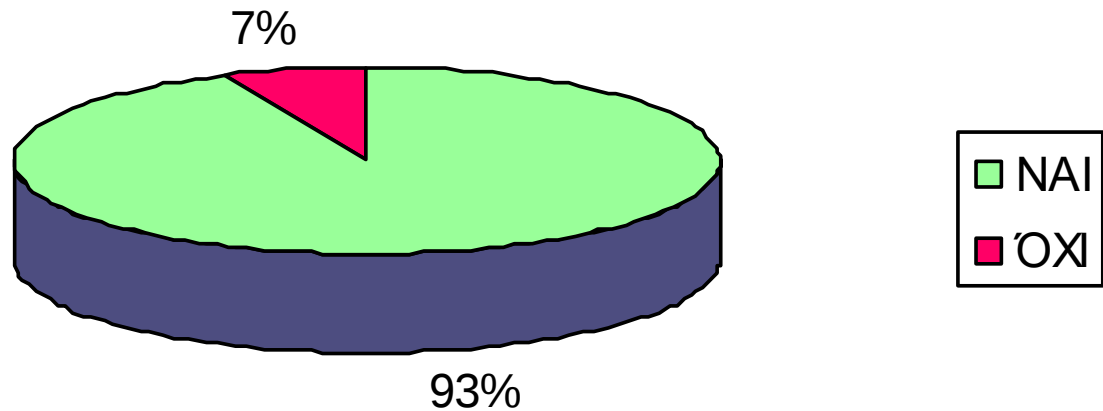
ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
		Ποσοστό
Σεμινάριο (workshop)	4	27%
Διάλεξη /παρουσίαση (εισήγηση, p. Point)	5	33%
Online μαθήματα	5	33%
Παροχή εκπαιδευτικού υλικού ή οδηγιών χρήσης	12	80%

Αντικείμενα Εκπαίδευσης

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ 17 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ		
	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Βασική χρήση τεχνολογίας πληροφόρησης (βασικές λειτουργίες Word)	12	71%
Βάσεις Δεδομένων (Pubmed, Medline, CINAHL...)	16	94%
Χρήση –Αναζήτηση- Ανάκτηση από το Internet (web browser, μετάβαση URL ιστοσελίδες, μηχανές αναζήτησης)	15	88%
Τεχνικές αναζήτησης βιβλιογραφίας (χρήση τελεστών Boolean, χρήση MESH/λέξεων κλειδιών)	15	88%
Υπηρεσίες και κέντρα τεκμηρίωσης ή πληροφόρησης (EKT, Cochrane, Heal-Link...)	15	88%
Ηλεκτρονικά Περιοδικά	15	88%
Χρήση αυτοματοποιημένου καταλόγου της βιβλιοθήκης (O.P.A.C.)	6	35%
Άλλο (εξηγήστε)	1	6%

Αποτελεσματικότητα Εκπαίδευσης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Θετικά αποτελέσματα εκπαίδευσης χρηστών

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΧΡΗΣΤΩΝ		
		ΠΟΣΟΣΤΟ
Βελτιώνει τις γνώσεις των χρηστών σχετικά με τις διαθέσιμες πηγές	14	93%
Βελτιώνει την ικανότητα τους στην αναζήτηση βιβλιογραφίας	14	93%
Μειώνει τον διατιθέμενο από τους χρήστες χρόνο για την αναζήτηση αναγκαίας πληροφόρησης	13	87%
Μειώνει τον διατιθέμενο από τον βιβλιοθηκονόμο χρόνο για αναζήτηση βιβλιογραφίας για λογαριασμό του χρήστη	13	87%

Συμπέρασμα 2^ο

2. Σημαντικός αριθμός βιβλιοθηκών 37%, δεν παρέχουν εκπαίδευση στους χρήστες τους.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
	ΜΕ ΕΝΑΝ Η/Υ	ΜΕ ΠΟΛΛΟΥΣ Η/Υ
ΜΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ		2
ΕΝΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ ΤΕ	3	2
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ ΤΕ + ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	1	
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ Msc + ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	1	1

Εμπόδια στην παροχή εκπαίδευσης χρηστών

ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Έλλειψη επαρκούς προσωπικού	7
Έλλειψη προσωπικού με εκπαιδευτικές δεξιότητες	3
Δεν θεωρείται απαραίτητο	3
Άλλο	3

Συμπεράσματα 3^ο και 4^ο

3. Το 93% των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών αναζητά βιβλιογραφία για λογαριασμό των χρηστών
4. Οι νοσοκομειακές βιβλιοθήκες υποστηρίζουν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του νοσοκομείου.

Συμπέρασμα 5^ο και 6^ο

5. Το 78% των βιβλιοθηκών δεν αναφέρει συμμετοχή του βιβλιοθηκονόμου στην επιτροπή εκπαίδευσης του νοσοκομείου
6. Περιορισμένος είναι ο ρόλος της βιβλιοθήκης στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση των γιατρών και του νοσοκομειακού προσωπικού

Εν κατακλείδι ..

- Οι κατευθύνσεις που αφορούν στην εκπαίδευση χρηστών των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών του πρότυπου 5 **της Medical Library Association** (Standards for hospital libraries 2002 with 2004 revision) πλημμελώς τηρούνται στις ελληνικές νοσοκομειακές βιβλιοθήκες καθώς δεν υποστηρίζονται από τα θεσμοθετημένα όργανα και τις διαδικασίες των ιδρυμάτων.

Προτάσεις

- Διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των χρηστών.
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης από τους χρήστες.
- Ανάπτυξη μοντέλου εκπαίδευσης χρηστών βασισμένο στις ανάγκες των ελληνικών νοσοκομειακών βιβλιοθηκών
- Ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης στους ιατρικούς βιβλιοθηκονόμους σε θεωρίες μάθησης και τεχνικές διδασκαλίας

Ευχαριστούμε...

